

Handledning byaplan

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Ta tillvara på resurserna i byn!

VARFÖR en byaplan?

En byaplan är mer än bara ett dokument; det är en strategi för hur vi tillsammans kan forma vår bys framtid. Genom att samla våra resurser, både mänskliga och materiella, kan vi skapa en långsiktig plan som stärker vår gemenskap och säkerställer att byn fortsätter att vara en attraktiv plats att bo och verka i. Att ha en tydlig plan hjälper oss att fokusera på de områden som är viktigast för oss och ger oss bättre förutsättningar att söka stöd och bidrag för att genomföra våra idéer.

Vad ÄR en byaplan?

En byaplan är en nedskriven strategi som beskriver vår gemensamma vision för byns utveckling. Den fungerar som ett arbetsredskap där vi samlar våra idéer, mål och konkreta åtgärder för att nå dessa mål. Genom att arbeta med en byaplan skapar vi en tydlig riktning för vår by, och vi står väl rustade för att möta framtidens utmaningar.

Ta tillvara på resurserna i byn!

HUR kan en byaplan hjälpa oss?

Arbetet med att utveckla en byaplan är en process som stärker sammanhållningen i byn. Genom att involvera alla bybor i planeringen får vi en bättre förståelse för de resurser och möjligheter som finns i vår by. Det är denna gemensamma kraft som gör det möjligt för oss att genomföra förändringar och förbättringar som gynnar hela byn. En byaplan hjälper oss inte bara att identifiera vad vi vill uppnå, utan även hur vi tillsammans kan nå dit.

Ditt deltagande är VIKTIGT!

För att byaplanen ska bli framgångsrik är det viktigt att alla i byn är delaktiga. Din röst och dina idéer är avgörande för att vi ska kunna skapa en plan som verkligen speglar vår gemensamma vision. Tillsammans kan vi göra skillnad och skapa en framtid där vår by fortsätter att blomstra

Kom igång tips för en byaplan

Förankra arbetet i hela byn: Börja med att informera alla bybor om varför en byaplan är viktig och hur den kan gynna byn. Se till att skapa en gemensam förståelse för målen och förankra processen hos alla, från unga till äldre.

Bjud in till uppstartsmöten: Anordna möten där bybor kan komma med sina idéer och förslag. Det är viktigt att skapa en öppen och inkluderande atmosfär där alla känner sig välkomna att delta.

Hämta inspiration från andra: Ta reda på vad andra byar har gjort för att lyckas med sina utvecklingsplaner. Dela dessa exempel med byborna för att ge inspiration och visa vad som är möjligt.

Samla in idéer och förslag: Uppmuntra alla att bidra med sina tankar och idéer. Du kan använda enkäter, workshops eller digitala plattformar för att samla in synpunkter från så många som möjligt.

Skapa arbetsgrupper: Dela upp arbetet i mindre, fokuserade grupper som ansvarar för olika delar av byaplanen, såsom infrastruktur, kultur, eller miljö. Detta gör arbetet mer hanterbart och ser till att ingen fråga glöms bort.

Kom igång tips för en byaplan

Sammanställ och presentera resultaten: När alla idéer har samlats in och bearbetats, sammanställ dem i en rapport som presenteras för hela byn. Diskutera resultaten öppet och var redo att justera planen baserat på feedback.

Formellt godkännande: Lägg fram den färdiga byaplanen för beslut på byaföreningens årsmöte. Detta steg är viktigt för att formalisera planen och ge den en tydlig legitimitet.

Integrera byaplanen i vardagen: Se till att byaplanen inte bara blir ett dokument i hyllan. Diskutera den regelbundet på bymöten och uppdatera den vid behov för att hålla den relevant och levande.

Fira framgångar: När ni uppnår delmål, fira dessa framgångar tillsammans! Det stärker gemenskapen och motiverar till fortsatt arbete.

Revidera planen regelbundet: En byaplan är ett levande dokument. Se till att samla in nya idéer kontinuerligt och revidera planen minst vart femte år för att anpassa den till förändrade förutsättningar och behov.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- SKRIV EN INLEDNING

Syfte och mål: Syftet med denna byautvecklingsplan är att skapa en tydlig strategi för hur vår by ska utvecklas framöver. Planen ska fungera som ett arbetsredskap för byborna, och ge vägledning för framtida projekt och initiativ.

Bakgrund: Byutveckling är avgörande för att säkerställa en hållbar och livskraftig framtid för vår by. Denna plan bygger på tidigare insatser och erfarenheter för att skapa en mer sammanhållen och utvecklingsinriktad by.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- EN BESKRIVNING AV BYN

Geografisk och demografisk översikt: En beskrivning av byns läge, befolkningsstruktur, och demografiska data som ålder, kön, och sysselsättning.

Samhällsstruktur: En genomgång av viktiga lokala aktörer, som föreningar, företag och institutioner.

Naturresurser och miljö: Kortfattad beskrivning av byns naturresurser, miljöutmaningar och kulturmiljöer.

Befintlig infrastruktur och tjänster: Översikt över nuvarande infrastruktur och tillgång till service som skolor, vård och kollektivtrafik.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- GÖR EN NULÄGESANALYS

Här finns det olika verktyg att tillgå, i exemplet nedan beskriver vi de delar som ingår i en så kallad SWOT-analys.

Styrkor: Vad gör vår by stark? (t.ex. starkt föreningsliv, engagerade invånare)

Svagheter: Vilka områden behöver förbättras? (t.ex. dålig service, hög medelålder)

Möjligheter: Vilka möjligheter finns för utveckling? (t.ex. nya projekt, externa bidrag)

Hinder: Vilka yttre faktorer kan hota vår by? (t.ex. urbanisering, demografiska förändringar)

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- GÖR EN OMVÄRLDSANALYS

Extern påverkan: Här analyserar vi yttre faktorer och trender som kan påverka byn, som till exempel urbanisering, politiska förändringar eller demografiska skiftningar.

Lärdomar från andra orter: Exempel på hur andra orter har framgångsrikt hanterat liknande utmaningar och hur dessa kan tillämpas hos oss.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- VÅR FRAMTIDSVISION

Vision och långsiktiga mål: En framtidsvision för byn som sträcker sig över 10–20 år. Här beskrivs hur vi vill att byn ska utvecklas och vilka långsiktiga mål vi har.

Delmål och etapper: Identifiera kortare delmål som leder mot den långsiktiga visionen, uppdelat i etapper på 3-5 år.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- FRAMTIDA UTVECKLINGSIDÉER

Projekt/insatser som kan genomföras på längre sikt!

Samla idéer för framtida projekt som kan genomföras när resurser och omständigheter tillåter.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING

Här fastställer vi vem som ansvarar för genomförandet av planen och hur arbetet ska organiseras.

Vi klargör också roller och ansvarsfördelning bland bybor och andra involverade aktörer.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- KOMMUNIKATION OCH DELAKTIGHET

En kommunikationsstrategi för att säkerställa att alla bybor är informerade och delaktiga i utvecklingsprocessen. Dvs. Hur når vi ut till dem det berör?

Vi behöver en plan för hur invånare i olika åldrar och med olika intressen ska kunna bidra och vara delaktiga.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- FINANSIERING

Här är det hjälpsamt att göra:

- En budget som beskriver de ekonomiska behoven för att genomföra planen.
- Identifiera möjliga finansieringskällor som bidrag, lån och egna medel.
- En strategi för långsiktig ekonomisk hållbarhet.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

För att vi ska få en byaplan som kan utvecklas över tid behöver vi också en plan för hur arbetet ska följas upp och hur framsteg ska mätas.

Vi behöver också en plan för hur utvärdering och anpassning av byaplanen efter behov.

STEG FÖR STEG -förklaring till mall

- BILAGOR

För att göra vår byaplan så komplett som möjligt bifogas även bilagor som exempelvis:

Kartor och illustrationer - Relevanta kartor och skisser som stödjer planen.

Data och statistik - Tabeller, grafer och annan data som används som underlag i planeringen.

Samrådsprotokoll - Dokumentation av möten och samråd med bybor och andra intressenter.

LYCKA TILL MED ARBETET I DIN BY!

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Mall och handledning byaplan är
inspirerad av material från Skellefteå
kommun, Skellefteå Byautvecklingsråd
och Coompanion.

STORT TACK!

**Skellefteå
kommun**

Skellefteå
Byautvecklingsråd

